

Kárpáti Zoltán

1909. október 1-jén született Sopronban Kárpáti Zoltán botanikus, dendrológus, növényföldrajzos és rendszertanász, egyetemi tanár, a biológiai tudományok doktora.

A Széchenyi István Gimnázium elődjében, a Főreálban érettségizett 1928-ban, a budapesti tudományegyetem bölcsészettudományi karán doktorált (1932), Eötvös-kollégista volt. Természettudomány-kémia tanári oklevelet szerzett 1933-ban, majd 1933–36 között a budapesti tudományegyetem Növényrendszertani Intézetében, Tuzson János mellett gyakornok lett, közben több külföldi tanulmányúton vett részt. Ausztriában, Romániában, Jugoszláviában és Olaszországban (1933–1935), majd a Szovjetunióban járt hosszabb ideig (1941). A II. világháború végén munkaszolgálatos, majd zárt kötelékben egész zászlóalját Németországba vitték (1944. december–1945. Május), amerikai hadifogság került. 1936–49-ben a Budapest Főváros Vegyészeti és Élelmiszervizsgáló Intézete mikroszkópiai osztályán vegyészként dolgozott, 1941-ben magántanárrá habilitálták. 1950-től az Agrártudományi Egyetem kertészeti karán (ill. a későbbi Kertészeti Főiskolán) tanszékvezető egyetemi docens, 1954-től 1971-ig, nyugdíjazásáig a főiskolán (ill. Kertészeti Egyetemen) tanszékvezető egyetemi tanár. Működése alatt megszervezte a Növénytani Tanszék munkáját, és létrehozta a soroksári botanikus kertet.

A növényföldrajz, a növényrendszertan, elsősorban a kertészetileg is fontos, fás szárú növények rendszertanának nemzetközi hírű tudósa volt. Alapvetően új eredményeket ért el a florisztikai határvonalak kutatása terén: pontosította a Dunántúl florisztikai felosztását.

Számos hazai és külföldi tudományos társaság és bizottság tagja volt. A Cambridge-i Flora Europaea szerkesztőbizottsági tagjaként és területi referenseként is dolgozott. Jelentős tevékenységet fejtett ki a flórákutatás, növényrendszertan és a dendrológia terén. Nevét 8

virágos taxon őrzi. Fontos dendrológiai kérdéseket tisztázott. Kiemelkedő bibliográfiai és szerkesztői tevékenysége is. Szerkesztette a Botanikai Közleményeket (1953–62), A növények világát (II., Bp., 1969), a Magyarország Kultúrflóráját (1963–72). Számos szakközleménye jelent meg. Tudománytörténészként a Nyugat-Dunántúl flórájának kutatástörténetével és Kitaibel Pál munkásságával foglalkozott. A Kertészeti Egyetem soroksári botanikus kertjének megalapítója (1963-tól; de annak vezetésében már nem vett részt). Budapesten hunyt el 1972. június 18-án.

Budapesten élt és tevékenykedett, munkássága azonban Sopronhoz kötődik. A soproni Balfi úti evangélikus temetőben nyugszik. Sírját a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság védetté nyilvánította (2004-ben). Kutatásaihoz jelentős – 30 000 lapból álló – idegen fajokban gazdag herbáriumot gyűjtött, amelyet a Természettudományi Múzeum vásárolt meg. Könyvtárát a Kertészeti Egyetemre hagyta. Sopronban Gombocz Endre, Kárpáti Zoltán és Kitaibel Pál tiszteletére állandó kiállítás és emlékszoba létesült (a Károly-kilátóban, 2000-ben).

Irodalom:

Csapodi István: Kárpáti Zoltán In: Soproni szemle 1973. (27. évf.) 2. sz. p. 183-187.

Internet:

http://www.emk.nyme.hu/fileadmin/dokumentumok/emk/novenytan/novenytan/kiadvanyok/tilia/Tilia_08.pdf

<http://www.nevpont.hu/view/10998>